

Sygn. akt II UK 216/18

POSTANOWIENIE

Dnia 29 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z wniosku M.O.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.
z udziałem W.O.
o ustalenie podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i
dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 29 maja 2019 r.,
skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 1 lutego 2018 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od M.O. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 1 lutego 2018 r., sygn. akt III AUa [...], oddalił apelację odwołującego się M.O. od wyroku Sądu Okręgowego w O. z 11 maja 2017 r., sygn. akt IV U [...], oddalającego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. z dnia 22 grudnia 2015 r. stwierdzającej, że M.O. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 19 maja 2015

r. jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą - W.O.

Wyrok Sądu Apelacyjnego odwołujący się zaskarżył w całości. Zarzucono naruszenie prawa materialnego, a mianowicie: 1) art. 8 ust. 11 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 300) przez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że w przedmiotowej sprawie czynności podejmowane przez ubezpieczonego miały wyłącznie charakter znikomej pomocy rodzinnej i w konsekwencji przyjęcie, że odwołujący się nie jest osobą współpracującą z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą, podczas gdy spełnia on ustawowe wymogi dla uznania go za osobę współpracującą w rozumieniu ww. przepisu; 2) art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 2180 ze zm.) przez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że czynności podejmowane przez skarżącego nie przyniosły dochodu, gdyż po podjęciu współpracy ze skarżącym W.O. stale płaciła podatek dochodowy w wysokości 140 zł, podczas gdy wysokość podatku zryczałtowanego jest określana przez organ podatku raz w roku, którego wysokość jest niezmienna; 3) art. 83 k.c. w związku z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że zgłoszenie ubezpieczonego do ubezpieczeń społecznych z podstawą wymiaru składek w kwocie 3.600 zł było pozorne, fikcyjne oraz uznanie, że podjęcie współpracy przez skarżącego i jego żony było czynnością pozorną w celu dostosowania sytuacji życiowej małżonków.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na jej oczywistą zasadność, wskazując, że rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 8 ust. 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 30 ust. 1 ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, art. 83 k.c. w związku z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - w efekcie jednolitego stanowiska judykatury i doktryny - nie powinny budzić wątpliwości. W ocenie skarżącego, Sąd Apelacyjny nie dokonał prawidłowej wykładni przepisu art. 8 ust. 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, przyjmując, że skarżący

nie jest osobą współpracującą z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą w rozumieniu tego przepisu.

Organ rentowy w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, a także o zasądzenie od skarżącego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Skarżący jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

Odnosząc się do przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., należy zauważyć, że w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika ona zwykle z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa polegającego na sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07; LEX nr 453109; z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494; z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616). Jeżeli więc przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania miałyby być okoliczność, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁴ § 1 w związku z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), skarżący powinien w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia, koncentrując się na

wykazaniu kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). Przy czym podkreślić należy, że w judykaturze podkreśla się, iż przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Skarżący nie wykazał oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w przedstawionym wyżej rozumieniu. Podkreślić należy, że cechami konstytutywnymi pojęcia „współpraca przy prowadzeniu działalności gospodarczej” w rozumieniu art. 8 ust. 11 ustawy systemowej są występujące łącznie: 1) istotny dla działalności gospodarczej ciężar gatunkowy działań współpracownika, które to działania nie mogą mieć charakteru wtórnego; muszą pozostawać w bezpośrednim związku z przedmiotem podjętej działalności oraz muszą charakteryzować się pewną systematycznością, stabilnością i zorganizowaniem; 2) znaczący czas i częstotliwość podejmowanych robót (wyrok Sądu Najwyższego z 6 stycznia 2009 r., II UK 134/08, OSNP 2010 nr 13-14, poz. 170). Ponadto, za współpracującego przy prowadzeniu działalności pozarolniczej można uznać tylko taką osobę, która na rzecz tej działalności wykonuje prace takiego rodzaju, rozmiaru i częstotliwości, że mają one wymiar ekonomiczny i organizacyjny na tyle istotny, iż mogą być postrzegane jako współpraca przy prowadzeniu tej działalności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2010 r., II UK 315/09, OSNP 2010 nr 13-14, poz. 170). Sąd Apelacyjny podkreślił, że pomoc wnioskodawcy – w zakresie usług fryzjerskich stanowiących podstawową działalność żony - miała charakter znikomy i doraźny (okazjonalny), nie miała zatem większego wpływu na tę działalność w

wymiarze ekonomicznym, natomiast poszerzona działalność o usługi księgowo i transport drogowy była iluzoryczna, bowiem tego rodzaju usługi nie były wykonywane. Sąd drugiej instancji nie powiązał zatem oceny wpływu pomocy odwołującego się na dochód małżonków z tytułu prowadzonej działalności z płaconym przez żonę zryczałtowanym podatkiem dochodowym w wysokości 140 zł miesięcznie (argument ten powołał wyłącznie Sąd pierwszej instancji), ale z intensywnością i zakresem wykonywanych czynności. Podkreślenie sposobu rozliczania się z Urzędem Skarbowym stało się natomiast podstawą do konstatacji, że nie zachodziła potrzeba pomocy odwołującego się w tym zakresie, gdyż stała, zryczałtowana kwota podatku nie wymaga przeprowadzania skomplikowanych rozliczeń finansowych. Uwzględniając zatem całokształt ustaleń faktycznych, skarżący nie wykazał, aby w tej sprawie doszło do rażącego (kwalifikowanego) naruszenia przepisów prawa, a co za tym idzie, do oczywistej nieprawidłowości zaskarżonego wyroku.

Z tych powodów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

O kosztach wywołanych wniesieniem skargi kasacyjnej rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., art. 99 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265) oraz art. 108 § 1 k.p.c. - stosowanych w związku z art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.